

Sygn. akt VIII U 1419/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 kwietnia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSR del. Renata Stańczak
Protokolant:	Anna Krzyszkowska

po rozpoznaniu w dniu 25 kwietnia 2016 r. w Gliwicach

sprawy T. B. (B.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o umorzenie należności składkowych

na skutek odwołania T. B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 31 lipca 2015 r. **nr** RED- (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, iż stwierdza brak podstaw do odmowy umorzenia należności z tytułu składek.

(-) SSR del. Renata Stańczak

Sygn. akt VIII U 1419/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 31.07.2015r. organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu T. B. (B.) umorzenia należności z tytułu składek:

- na ubezpieczenia społeczne za okres od 04/2004r. do 05/2005r., od 11/2005r. do 06/2006r. w łącznej kwocie 20.990,21 zł, w tym z tytułu składek w kwocie 10.230,21 zł i z tytułu odsetek w kwocie 10.760,00 zł,

- na ubezpieczenie zdrowotne za okres od 04/2004r. do 05/2005r., od 11/2005r. do 06/2006r. w łącznej kwocie 7.129,60 zł, w tym z tytułu składek w kwocie 3.477,60 zł i z tytułu odsetek w kwocie 3.652,00 zł,

- na Fundusz Pracy za okres od 04/2004r. do 05/2005r., od 11/2005r. do 06/2006r. w łącznej kwocie 1.493,90 zł, w tym z tytułu składek w kwocie 727,90 zł i z tytułu odsetek w kwocie 766,00 zł.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, iż ubezpieczony wnioskiem z dnia 30.12.2013r. wniósł do organu rentowego o umorzenie zadłużenia z tytułu nieodprowadzonych składek. Należności jakie podlegają umorzeniu

wyszczególniono w decyzji określającej warunki umorzenia z dnia 27.02.2014r., która uprawomocniła się w dniu 04.04.2014r. – tym samym termin 12 miesięcy na spełnienie warunków umorzenia upłynął z dniem 04.04.2015r. Ubezpieczony w okresie 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się w/w decyzji nie uregulował należności z tytułu składek niepodlegających umorzeniu, jak i przedmiotowe należności nie zostały rozłożone na raty. Tym samym w przypadku ubezpieczonego nie został spełniony warunek umorzenia należności z tytułu składek określony w art.1 ust.10 ustawy z dnia 09.11.2012r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność i stąd organ rentowy postanowił jak w sentencji decyzji.

Ubezpieczony w odwołaniu od decyzji podniósł, iż uważa decyzję za krzywdzącą, gdyż do dnia 30.04.2015r. przebywał w Zakładzie Karnym i nie był w stanie dokonać spłaty, a na prośbę o rozłożenie na raty nie otrzymał odpowiedzi.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie podtrzymując stanowisko zajęte w zaskarżonej decyzji. Organ rentowy dodał, iż ubezpieczony złożył w dniu 26.02.2015r. wniosek o rozłożenie na raty zaległości nieobjętych abolicją, niemniej wobec jego braków pismem z dnia 12.03.2015r. strona została wezwana do jego uzupełnienia przez złożenie dokumentacji niezbędnej do rozpoznania wniosku. Braki zostały uzupełnione dopiero w dniu 03.04.2015r.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony T. B. w dniu 30.12.2013r. złożył wniosek o umorzenie zadłużenia z tytułu nieopłaconych składek.

Decyzją z dnia 27.02.2014r. organ rentowy na podstawie ustawy o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność określił, iż według stanu na dzień 30.12.2013r. umorzeniu będą podlegały należności z tytułu składek:

- 1) na ubezpieczenia społeczne za okres od 03/1999r. do 12/2001r., od 04/2004r. do 05/2005r., od 11/2005r. do 06/2006r. w łącznej kwocie 58.895,90 zł, w tym z tytułu składek w kwocie 22.226,90 zł i z tytułu odsetek w kwocie 36.669,00 zł,
- 2) na ubezpieczenie zdrowotne za okres od 03/1999r. do 12/2001r., od 04/2004r. do 05/2005r., od 11/2005r. do 06/2006r. w łącznej kwocie 15.544,49 zł, w tym z tytułu składek w kwocie 6.144,49 zł i z tytułu odsetek w kwocie 9.400,00 zł,
- 3) Fundusz Pracy za okres od 03/1999r. do 12/2001r., od 04/2004r. do 05/2005r., od 11/2005r. do 06/2006r. w łącznej kwocie 4.212,84 zł, w tym z tytułu składek w kwocie 1.588,84 zł i z tytułu odsetek w kwocie 2.624,00 zł.

W decyzji tej organ rentowy wskazał, iż warunkiem umorzenia w/w należności jest spłata należności niepodlegających umorzeniu. Należności z tytułu składek za okres od dnia 01.01.1999r. nieobjęte postępowaniem o umorzenie należy uregulować w terminie 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się tej decyzji wraz z odsetkami naliczonymi do dnia wpłaty. Warunek ten spełniony będzie również w przypadku rozłożenia na raty należności niepodlegających umorzeniu przed upływem dwunastomiesięcznego terminu jw.

Decyzja ta została doręczona ubezpieczonemu w dniu 03.03.2014r. na adres w P. ul. (...)/II/9 i uprawomocniła się z dniem 04.04.2014r.

W dniu 26.02.2015r. ubezpieczony złożył w organie rentowym wniosek o układ ratalny podnosząc, iż przebywa w Zakładzie Karnym.

Pismem z dnia 11.03.2015r. organ rentowy zwrócił się do ubezpieczonego o nadesłanie koniecznych dokumentów celem rozpatrzenia w/w wniosku. Pismo to zostało przesłane na adres Zakładu Karnego w Z. ul. (...) i doręczone ubezpieczonemu w dniu 17.03.2015r.

Żądane dokumenty ubezpieczony przedłożył w dniu 03.04.2015r.

Organ rentowy wystosował do ubezpieczonego zawiadomienie z dnia 13.05.2015r. o możliwości wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz możliwości zgłoszenia żądań. Pismo to zostało skierowane na adres Zakładu Karnego w Z. ul. (...) i zostało zwrócone do organu rentowego w dniu 08.06.2015r. z adnotacją „zwolniony z jednostki”.

Następnie organ rentowy wystosował do ubezpieczonego kolejną przesyłkę zawierającą informację o stanie należności na adres jw., która również została zwrócona do organu rentowego w dniu 09.06.2015r. z adnotacją „zwolniony”.

W lipcu 2015r. organ rentowy przesłał do ubezpieczonego na jego adres w P. ul. (...)/II/9 zawiadomienie z dnia 14.07.2015r. o możliwości wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz możliwości zgłoszenia żądań odnośnie wniosku o umorzenie należności z dnia 30.12.2013r. Pismo to zostało odebrane przez ubezpieczonego w dniu 18.07.2015r.

W piśmie z dnia 21.07.2015r., które wpłynęło do organu rentowego w dniu 22.07.2015r. ubezpieczony poinformował, iż w dniu 30.04.2015r. został warunkowo zwolniony z Zakładu Karnego załączając stosowne postanowienie Sądu Okręgowego w Gliwicach VII Wydziału Penitencjarnego i Nadzoru nad Wykonywaniem Orzeczeń Karnych z dnia 30.04.2015r. sygn. akt VII Kow 1250/15.

Wraz z pismem przewodnim z dnia 20.08.2015r. organ rentowy skierował do ubezpieczonego oryginał i kopię umowy nr (...) o rozłożeniu na raty należności z tytułu składek celem podpisania przez ubezpieczonego. Przesyłka ta została skierowana na adres Zakładu Karnego w Z. ul. (...) i wróciła do organu rentowego w dniu 02.09.2015r. z adnotacją, iż adresat nie przebywał i nie przebywa w Zakładzie Karnym w Z..

Ubezpieczony na rozprawie w dniu 25.04.2016r. oświadczył, iż nie otrzymał od organu rentowego żadnej przesyłki odnośnie rozłożenia należności na raty.

Organ rentowy w piśmie procesowym z dnia 22.12.2015r. podał, iż:

1) zadłużenie ubezpieczonego według stanu na dzień 04.04.2015r., odnośnie należności z tytułu składek podlegających umorzeniu wynosi:

- na ubezpieczenia społeczne za okres od 04/2004r. do 05/2005r., od 11/2005r. do 06/2006r. łącznie 22.177,21 zł, w tym z tytułu składek w kwocie 10.230,21 zł, z tytułu odsetek w kwocie 11.947,00 zł,

- na ubezpieczenie zdrowotne za okres jw. łącznie 7.535,60 zł, w tym z tytułu składek w kwocie 3.477,60 zł i z tytułu odsetek w kwocie 4.058,00 zł,

- na Fundusz Pracy za okres jw. łącznie 1.578,90 zł, w tym z tytułu składek w kwocie 727,90 zł i z tytułu odsetek w kwocie 851,00 zł,

2) zadłużenie ubezpieczonego według stanu na dzień 11.12.2015r., odnośnie należności z tytułu składek podlegających umorzeniu wynosi:

- na ubezpieczenia społeczne za okres od 04/2004r. do 05/2005r., od 11/2005r. do 06/2006r. łącznie 22.742,21 zł, w tym z tytułu składek w kwocie 10.230,21 zł, z tytułu odsetek w kwocie 12.512,00 zł,

- na ubezpieczenie zdrowotne za okres od 04/2004r. do 06/2006r. łącznie 9.421,39 zł, w tym z tytułu składek w kwocie 4.256,39 zł i z tytułu odsetek w kwocie 5.165,00 zł,

- na Fundusz Pracy za okres od 04/2004r. do 05/2005r., od 11/2005r. do 06/2006r. łącznie 1.617,90 zł, w tym z tytułu składek w kwocie 727,90 zł i z tytułu odsetek w kwocie 890,00 zł,

3) należności z tytułu składek niepodlegających umorzeniu dotyczą ubezpieczenia zdrowotnego za okres od 06/2005r. do 10/2005r. w łącznej kwocie 1.651,79 zł, w tym z tytułu składek w kwocie 778,79 zł i z tytułu odsetek w kwocie 873,00 zł.

Powyższe Sąd ustalił na podstawie dokumentacji akt organu rentowego jako okoliczności bezsporne, bo jednoznacznie wynikające z tych dowodów i nie kwestionowane przez strony.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego T. B. zasługuje na uwzględnienie.

Warunki umorzenia należności z tytułu składek określone są w art. 1 ustawy z dnia 09.11.2012r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność (Dz.U. 2012r., pozycja 1551), zgodnie z którym:

- ust. 1 na wniosek osoby podlegającej w okresie od dnia 01.01.1999r. do dnia 28.02.2009r. obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym oraz wypadkowemu z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności w rozumieniu art. 8 ust. 6 ustawy z dnia 13.10.1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych

1) która przed dniem 01.09.2012r. zakończyła prowadzenie pozarolniczej działalności i nie prowadzi jej w dniu wydania decyzji, o której mowa w ust. 8,

2) innej niż wymieniona w pkt 1

- umarza się nieopłacone składki na te ubezpieczenia za okres od dnia 01.01.1999r. do dnia 28.02.2009r. oraz należne od nich odsetki za zwłokę, opłaty prolongacyjne, koszty upomnienia, opłaty dodatkowe, a także koszty egzekucyjne naliczone przez dyrektora oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, naczelnika urzędu skarbowego lub komornika sądowego.

- ust.2 w przypadku osób prowadzących pozarolniczą działalność, o których mowa w art. 8 ust. 6 pkt 4 ustawy wymienionej w ust. 1, wniosek o umorzenie składa płatnik składek.

- ust.3 w przypadku, gdy płatnik, o którym mowa w ust. 2, zakończył prowadzenie pozarolniczej działalności, wniosek o umorzenie składa osoba, o której mowa w ust. 1.

- ust.4 wniosek o umorzenie można złożyć w terminie 24 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

- ust.5 jeżeli decyzję o podleganiu obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym lub decyzję o wysokości zadłużenia z tytułu składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne, o których mowa w ust. 1, Zakład Ubezpieczeń Społecznych wyda po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy, wniosek o umorzenie można złożyć w terminie 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się tej decyzji, chyba że termin określony w ust. 4 jest dłuższy.

- ust.6 umorzenie należności, o których mowa w ust. 1, skutkuje umorzeniem nieopłaconych składek na ubezpieczenie zdrowotne i na Fundusz Pracy za ten sam okres oraz należnych od nich, za ten sam okres, odsetek za zwłokę, opłat prolongacyjnych, kosztów upomnienia, opłat dodatkowych, a także kosztów egzekucyjnych naliczonych przez dyrektora oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, naczelnika urzędu skarbowego lub komornika sądowego.

- ust.7 umorzeniu podlegają również należności, o których mowa w ust. 1 i 6, które do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy zostały rozłożone na raty i nie zostały opłacone do dnia złożenia wniosku o umorzenie. Należności te podlegają wyłączeniu z umowy o rozłożeniu należności z tytułu składek na raty. Warunek, o którym mowa w ust. 10, uważa się za spełniony po opłaceniu pozostałych należności objętych umową.

- ust.8 Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydaje decyzję określającą warunki umorzenia, w której ustala także kwoty należności, o których mowa w ust. 1 i 6, z wyłączeniem kosztów egzekucyjnych.

- ust.9 w przypadku prowadzenia przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych albo wszczęcia po dniu złożenia wniosku, o którym mowa w ust. 1, postępowania w sprawie podlegania ubezpieczeniom społecznym z tytułu określonego w art. 6 ust. 1 pkt 2 ustawy wymienionej w ust. 1 w odniesieniu do osób zgłoszonych do tych ubezpieczeń przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność albo spółki, o których mowa w art. 8 ust. 6 pkt 4 ustawy wymienionej w ust. 1, postępowanie, o którym mowa w ust. 8, ulega zawieszeniu do dnia uprawomocnienia się decyzji w sprawie podlegania tym ubezpieczeniom.

- ust.10 warunkiem umorzenia należności, o których mowa w ust. 1 i 6, jest nieposiadanie na dzień wydania decyzji, o której mowa w ust. 13 pkt 1, niepodlegających umorzeniu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz na Fundusz Emerytur Pomostowych, za okres od dnia 01.01.1999r., do opłacenia których zobowiązana jest osoba prowadząca pozarolniczą działalność lub płatnik składek, o którym mowa w ust. 2, oraz należnych od tych składek odsetek za zwłokę, opłat prolongacyjnych, kosztów upomnienia, opłat dodatkowych, a także kosztów egzekucyjnych naliczonych przez dyrektora oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, naczelnika urzędu skarbowego lub komornika sądowego.

- ust.11 niepodlegające umorzeniu należności, o których mowa w ust. 10, podlegają spłacie w terminie 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się decyzji, o której mowa w ust. 8.

- ust.12 w przypadku, gdy w terminie 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się decyzji, o której mowa w ust. 8, niepodlegające umorzeniu należności, z wyłączeniem składek finansowanych przez ubezpieczonych niebędących płatnikami składek, zostaną rozłożone na raty albo zostanie odroczone termin ich płatności, warunek, o którym mowa w ust. 10, uważa się za spełniony po ich opłaceniu.

- ust.13 Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydaje decyzję o:

1) umorzeniu należności, o których mowa w ust. 1 i 6 - po spełnieniu warunku, o którym mowa w ust. 10, z uwzględnieniem ust. 7, 11 i 12, lub

2) odmowie umorzenia należności, o których mowa w ust. 1 i 6 - w przypadku niespełnienia warunku, o którym mowa w ust. 10, z uwzględnieniem ust. 7, 11 i 12.

Z powołanych uregulowań art.1 ust.10, 11, 12 w związku ust.8 cytowanej ustawy wynika, iż warunkiem umorzenia należności jest nieposiadanie na dzień wydania decyzji, o której mowa w art.1 ust.13 pkt 1, niepodlegających umorzeniu składek, które winny podlegać spłacie w terminie 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się decyzji określającej warunki umorzenia bądź ich rozłożenie na raty lub odroczenie terminu płatności - w terminie jw.

Ze zgromadzonego materiału dowodowego wynika, iż decyzja określająca warunki umorzenia należności składkowych z dnia 27.02.2014r. została ubezpieczonemu doręczona w dniu 03.03.2014r., a zatem uprawomocniła się w dniu 04.04.2014r.

Bezspornym jest, iż ubezpieczony w dniu 26.02.2015r., a więc przed upływem 12 miesięcy od uprawomocnienia się tej decyzji złożył w organie rentowym wniosek o układ ratalny odnośnie należności niepodlegających umorzeniu (składek na ubezpieczenie zdrowotne za okres od 06/2005r. do 10/2005r.), który następnie uzupełnił przesyłając do organu rentowego żadaną dokumentację.

Z przeprowadzonego postępowania dowodowego wynika, iż ubezpieczony do chwili obecnej nie otrzymał stanowiska organu rentowego w przedmiocie rozpatrzenia wniosku o układ ratalny. Wprawdzie organ rentowy wraz z pismem z dnia 20.08.2015r. skierował do ubezpieczonego oryginał i kopię umowy nr (...) o rozłożeniu na raty należności z tytułu składek celem podpisania przez ubezpieczonego – zawarcia umowy, jednak przesyłka ta nie została ubezpieczonemu

skutecznie doręczona. Organ rentowy błędnie zaadresował ją bowiem na Zakład Karny w Z. ul. (...), gdzie ubezpieczony nie przebywał. Zaznaczyć należy, iż organ rentowy miał już w tym czasie wiedzę odnośnie aktualnego adresu przebywania ubezpieczonego, gdy m.in. zawiadomienie z dnia 14.07.2015r. skierował prawidłowo na adres w P. ul. (...)/II/9 i zostało ono przez ubezpieczonego odebrane, gdy natomiast wcześniejsze pisma - zawiadomienie z dnia 13.05.2015r. oraz „informacja o stanie należności” przesłane na adres Zakładu Karnego zostały organowi rentowemu zwrócone z adnotacją, iż adresat został zwolniony. Nadto pismem z dnia 21.07.2015r., które wpłynęło do organu rentowego w dniu 22.07.2015r. sam ubezpieczony wyjaśnił, iż w dniu 30.04.2015r. został warunkowo zwolniony z Zakładu Karnego. W piśmie tym ubezpieczony wykazuje swój adres w P. ul. (...)/II/9.

Skoro organ rentowy do dnia wydania decyzji zaskarżonej nie odniósł się do wniosku ubezpieczonego w sprawie rozłożenia zadłużenia na raty w sytuacji, gdy stanowisko organu rentowego w tym przedmiocie nie zostało skutecznie doręczone ubezpieczonemu (na rozprawie w dniu 25.04.2016r. ubezpieczony oświadczył, iż nie otrzymał od organu rentowego żadnej przesyłki odnośnie rozłożenia należności na raty), Sąd stwierdził, iż brak było podstaw do wydania tejże decyzji, która w takiej sytuacji faktycznej – zdaniem Sądu – jest przedwczesna.

W konsekwencji powyższego Sąd z mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, iż stwierdził brak podstaw do odmowy umorzenia należności z tytułu składek.

(-) SSR (del.) Renata Stańczak